

ارتباط بین سه صفت تاریک شخصیت و اضطراب فراگیر در شیوع کرونا

علی اکبر صلاحی^۱، فریبا ابراهیمی^۱، مائده ورمزیار^۲

^۱ مدرس و مشاور دانشگاه، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.

^۳ دانش آموخته مقطع کارشناسی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

نام نویسنده مسئول:

مائده ورمزیار

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۶/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۸/۲۶

چکیده

در پژوهش حاضر به بررسی ارتباط سه عامل تاریک شخصیت با اضطراب فراگیر با روش کمی و از نوع همبستگی پرداخته شد. نمونه شامل ۹۶ نفر افراد بین ۲۰ تا ۶۰ در سال ۱۳۹۹ در شهر تهران انتخاب شد. روش گردآوری اطلاعات به دلیل شیوع بیماری کرونا به صورت غیرتصادفی و از نوع دردسترس بود. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه مقیاس سه صفت تاریک شخصیت و پرسشنامه اضطراب بک است. روش آماری پژوهش روش همبستگی گشتاوری پیرسون بود. با توجه به نمره sig. که ۰,۰۲۸ بود و این عدد از ۰,۰۵ کوچکتر است، لذا با فرض صفر رد و فرض خلاف مورد تایید قرار گرفت، در نتیجه رابطه معنادار بود. به عبارت دیگر افرادی که دارای سه صفت تاریک شخصیت یعنی صفات خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه ستیزی هستند، به احتمال بیشتری دچار اضطراب فراگیر می شوند؛ همچنین افرادی که دارای صفت ماکیاولیسم هستند به احتمال بیشتری دچار اضطراب فراگیر می شوند. هر چند که بیماری کرونا را می توان در فراگیر شدن اضطراب فراگیر نیز نقش دانست.

واژگان کلیدی: سه عامل تاریک شخصیت، اضطراب فراگیر، خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه ستیزی.

مقدمه

اختلال اضطراب فراگیر^۱ یکی از اختلالات اساسی در آسیب شناسی روانی است زیرا ویژگی های اساسی آن منعکس کننده فرایندهای اصلی موجود در همه اختلالات هیجانی می باشد (خدایاری فرد و دیگران، ۱۳۹۶). این اختلال با نگرانی مزمن، افراطی و غیر قابل کنترل در مورد شماری از موضوعات و اضطراب، گوش به زنگی و علائم بدنی همراه آن مشخص می شود و میزان شیوع آن در زنان دو برابر مردان است (رشتیری و دیگران، ۱۳۹۸). یکی از مفاهیم جدید در حوزه شخصیت های آزارنده و در عین حال غیربیمارگون و بهنجار، سه عامل تاریک شخصیت^۲ هستند که با عنوان روانشناسی جیمز باند^۳ شناخته می شود. سه صفت خودشیفتگی^۴، ماکیاولیسم^۵ و جامعه ستیزی^۶ به دلیل داشتن ابعاد مشترک مثل ماهیت اجتماعی مشابه، رفتارهایی با سنخ خودمحوری، پرخاشگری و درویی، سردی هیجانی و فریبکاری در یک دسته بندی قرار گرفته اند (میکائیلی و دیگران، ۱۳۸۶). این پژوهش از نوع بنیادی است و در آن به دنبال مشاهده ارتباط معنا دار بین مولفه های اضطراب و سه صفت تاریک شخصیت است. با توجه به این که اضطراب فراگیر یکی از شایع ترین اختلالات روانی است و سه عامل تاریک شخصیت نیز در افراد جامعه دیده می شود، در صورت وجود احتمالی ارتباط بین آنها می توان اقداماتی در جهت سلامت روان افراد جامعه انجام داد.

پالهاوس و ویلیامز^۷ در نظریه سه عامل تاریک شخصیت که به لحاظ روش شناختی شاید تمام ویژگی های یک نظریه را نداشته باشد و بیشتر به معرفی یک سازه باشد، به این موضوع پرداخته اند که سه ویژگی شخصیتی نارسسیسم، ماکیاولیانیسم و پسیکوپاتی به لحاظ اجتماعی دارای ابعاد ناپسند و غیراخلاقی بوده و میتوانند رفتارهای مخرب اجتماعی را پیش بینی کنند. کنار هم قرار گرفتن هم زمان این ویژگی ها دید کامل تری از انگیزه ها و هیجان های مرتبط با رفتارهای مخرب ارائه می دهد (عطاری و جگینی، ۱۳۹۳).

فروید^۸ در سه نظریه به تبیین علت اضطراب می پردازد. در نظریه اول اضطراب را ناشی از انباشتگی انرژی جنسی^۹ یا برانگیختگی جنسی ارضا نشده می داند. در نظریه دوم اضطراب را ناشی از امیال غریزی جنسی مخالف با هنجار اجتماعی می داند که سرکوب و به ناخودآگاه تبعید می شود. این تصور سرکوب شده هرازگاهی به خودآگاه بازمی گردد و باعث اضطراب می شود و در نظریه سوم فقدان ابژه عشق^{۱۰} و ترس از اختگی^{۱۱} در کودکی را یکی از علل اصلی اضطراب می داند (موسویان، ۱۳۹۹).

کانن^{۱۲} در نظریه تعادل خود میگوید هر چیزی که تعادل زیستی و روانی ما را برهم بزند در ما ایجاد اضطراب می کند. هرچه نیاز روانی ما بهتر و کامل تر ارضا شود تعادل روانی بهتری داریم (مورموگویی و دیگران، ۱۳۹۵).

هانس سلیه^{۱۳} در نظریه خود اضطراب و پاسخ آن را در ۳ مرحله: هشدار با استرس مثبت، مقاومت (باقی ماندن در مرحله هشدار) و فرسایش یا ازپادآمدن (استرس منفی) مطرح می کند (مورموگویی و دیگران، ۱۳۹۵).

کلاین^{۱۴} در نظریه خود بیان می کند اضطراب کودک درباره ابژه به ویژه اضطراب گزند و آسیب باعث جستجوی ابژه های جدید غیر آسیب زنده و در نتیجه افزایش ارتباطات می شود اما اگر هریک از این دو شکل اضطراب بیش از حد زیاد شود، ارتباطات فرد را با دنیا بازداری و یا محدود می کند (موسویان، ۱۳۹۹).

¹ General anxiety disorder (GAD)

² Dark triad of personality

³ James bond psychology

⁴ Narcissism

⁵ Machiavellianism

⁶ Antisocial

⁷ Paulhus, D. L., & Williams, K. M

⁸ Freud

⁹ Libido

¹⁰ Loved object

¹¹ Castration anxiety

¹² Walter Cannon

¹³ Hans Selye

¹⁴ Melanie Klein

لازاروس^{۱۵} در نظریه خود استرس را ناشی از ارزیابی شناختی ما از موقعیت (ارزیابی اولیه)، توانایی ها و امکانات خودمان در برابر تهدیدها و آسیب‌ها (ارزیابی ثانویه) می‌داند. در ارزیابی ثانویه هرچه موقعیت خود را تهدیدکننده‌تر ارزیابی کنیم، استرس بیشتری داریم و در ارزیابی اولیه هرچه توانایی خود را بیشتر بدانیم استرس کمتری ایجاد خواهد شد (مورموگویی و دیگران، ۱۳۹۵). جان دی ایل‌های و همکاران در پژوهشی که با عنوان علائم اضطرابی COVID-19 با استفاده مشکل‌زا از تلفن های هوشمند در بزرگسالان چینی همبستگی دارد به این نتیجه رسیده‌اند که اضطراب COVID-19 با شدت استفاده مشکل‌زا از تلفن های هوشمند، افسردگی و اضطراب ارتباط دارد. با این حال، کنترل استفاده بیش از حد از تلفن ناشی از اضطراب عمومی و شدت افسردگی، شدت استفاده از تلفن همراه ناشی از اضطراب COVID-19 را پیش بینی نکرده‌است (جان دی. یانگ، گوردن جی. جی، ۲۰۲۰).

در پژوهشی با عنوان سه‌گانه تاریک شخصیت در افراد مجرم و غیرمجرم: خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی که توسط میکائیلی و دیگران انجام شد، تحلیل داده‌ها نشان داد که تفاوت دو گروه در ویژگی‌های شخصیتی خودشیفتگی و ضد اجتماعی در سطح $p < 0/01$ و در صفت ماکیاولیسم در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار است. بزرگترین تفاوت به متغیر خودشیفتگی مربوط می‌شود (میکائیلی منبع؛ صالحی؛ احمدی خویی، ۱۳۹۶).

در مطالعه‌ای با عنوان رابطه ویژگی‌های شخصیت تاریک (ماکیاولی، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی) با خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان که توسط سعادت و دیگران انجام شد، نتایج نشان داد که با توجه به ارتباط معکوسی که بین خودکارآمدی تحصیلی و صفات شخصیت تاریک (جامعه‌ستیزی و ماکیاولی) مشاهده شده است می‌توان نتیجه گرفت که این صفات می‌توانند تأثیر مخربی بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان و در نهایت پیشرفت آنها داشته باشند. همچنین نتایج این پژوهش از نقش متغیر روانشناختی صفات شخصیت تاریک در پیش‌بینی باورهای خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان حمایت میکند (قمرانی، کلانتری؛ سعادت، ۱۳۹۶).

در پژوهشی که توسط کشکوک و دیگران انجام شده نتیجه گرفته شد که خودشیفتگی، جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم ۳۳ درصد از واریانس ریسک‌پذیری رفتاری را تعیین می‌کنند. به علاوه جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم تبیین کننده ۲۹ درصد واریانس بی‌تفاوتی اخلاقی هستند، اما خودشیفتگی پیش‌بینی کننده بی‌تفاوتی اخلاقی نبود (رسایی کوشک، آهی؛ منصوری، ۱۳۹۷). بیانچی و دیگران در مطالعه‌ای با عنوان مردان ماکیاولی با هوش هیجانی بالا علائم افسردگی کمتری را نشان می‌دهند به این نتیجه رسیدند که هیچ ارتباط خام بین ماکیاولیسم، توانایی هوش هیجانی و افسردگی را نشان نداد. در مردان، توانایی هوش هیجانی تأثیر ماکیاولیسم بر افسردگی را به گونه‌ای تعدیل کرد که ماکیاولیسم هنگام همراهی با توانایی هوش هیجانی بالا، از علائم افسردگی محافظت کند. تجزیه و تحلیل سطح مؤلفه نشان داد که تعامل مشاهده شده اساساً تحت تأثیر افسردگی جسمی قرار گرفته‌است. ماکیاولیسم افسردگی جسمی را در مردان با توانایی هوش هیجانی بالا و مثبت در مردان با توانایی هوش هیجانی پایین منفی پیش‌بینی کرد. هیچ ارتباطی در زنان مشخص نشده است (بیانچی، پنتی، میرکوویچ، لماتری، اسکلیج، ۱۳۹۹). هدف از پژوهش حاضر این است که آیا بین سه‌عامل تاریک شخصیت و اضطراب رابطه وجود دارد یا خیر؟

روش

روش پژوهش حاضر کمی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری افراد بین دامنه سنی ۲۰ تا ۶۰ سال بود. این پژوهش در سال ۱۳۹۹ در شهر تهران اجرا گردید و حجم نمونه ۹۶ نفر است. روش گردآوری اطلاعات به دلیل شیوع بیماری کرونا به صورت غیرتصادفی و از نوع دردسترس بود که برای این کار پرسشنامه‌ها در سایت گوگل فرم طراحی و لینک پرسشنامه‌ها برای آزمودنی ارسال و پس از تکمیل اطلاعات از روی سایت برای آنالیز برداشته شد. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌های اضطراب بک و پرسشنامه مقیاس سه‌صفت تاریک شخصیت بودند.

آزمون اضطراب بک توسط آرون تی بک و همکارانش در سال ۱۹۸۸ ساخته شده و دارای ۲۱ گویه است که هر کدام از ۰ تا ۳ نمره‌گذاری می‌شوند. نمره ۰ نشان‌دهنده عدم وجود علامت، نمره ۱ نشان‌دهنده علامت خفیف، نمره ۲ نشان‌دهنده علامت

¹⁵ Richard Lazarus

متوسط و نمره ۳ نشان‌دهنده علامت شدید است. آزمون بک (BAI) برای اندازه‌گیری اضطراب در نوجوانان و بزرگسالان ساخته شده است و هر یک از ماده ای آن یکی از علائم اضطراب یعنی علائم ذهنی، بدنی و هراس را می‌سنجد.

پرسشنامه مقیاس سه صفت تاریک شخصیت توسط جانسون و وبستر ساخته شده است و شامل ۱۲ گویه است که به سنجش سه صفت ماکیاولگرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی می‌پردازد. در این آزمون از مقیاس لیکرت ۹ نقطه‌ای (۱ کاملاً مخالفم و ۹ کاملاً موافقم) استفاده شده است. نمره‌ی بالا نشان‌دهنده بیشتر بودن آن صفت در فرد است.

در پرسشنامه اضطراب بک برای ارزشیابی این پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده کرده‌اند (۰/۹۲). همچنین پایایی آزمون - باز آزمون پرسشنامه پس از یک هفته ۰/۷۵ محاسبه گردید و روایی همگرایی با مقیاس درجه‌بندی اضطراب همیلتون (HDS) ۰/۵۱ به دست آمده که میزان متوسطی است. در نمونه ایرانی نیز آلفای کرونباخ (۰/۹۲)، آزمون دو نیمه‌سازی اسپیرمن (۰/۹۵) و پایایی آزمون - باز آزمون (۰/۷۷) برای این پرسشنامه به دست آمده است.

در پرسشنامه مقیاس سه صفت تاریک شخصیت هر یک از خرده آزمون‌ها همبستگی خوبی با پرسشنامه های شخصیت خودشیفته، ماکیاولگرایی و مقیاس سایکوپاتی دارد و ضریب پایایی بازآزمایی آن ۰/۸۹ برای کل مقیاس، ۰/۸۶ برای ماکیاولگرایی، ۰/۷۶ برای سایکوپاتی و ۰/۸۷ برای خودشیفتگی گزارش شده است. این مقیاس در ایران با ضریب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌ها (ماکیاولگرایی ۰/۷۵، خودشیفتگی ۰/۶۸ و سایکوپاتی ۰/۶۹) به دست آمده است.

در این پژوهش از دو روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده می‌شود. در روش آمار توصیفی از شاخص‌هایی نظیر میانه، میانگین، مد، انحراف استاندارد و جداول و نمودارها استفاده شده است و در روش آمار استنباطی از روش همبستگی پیرسون و برای آنالیز اطلاعات از نرم افزار spss ورژن ۲۶ استفاده شد.

جدول شماره ۱- آمار توصیفی

N	Valid	age	anxiety	triad dark
	Missing	96	96	96
		0	0	0
Mean		34.45	16.29	36.22
Std. Error of Mean		1.032	1.100	1.332
Median		35.00	14.00	34.00
Mode		20	9 ^a	50
Std. Deviation		10.111	10.773	13.047
Variance		102.229	116.061	170.236
Skewness		.136	.632	.378
Std. Error of Skewness		.246	.246	.246
Kurtosis		-.979	-.427	-.528
Std. Error of Kurtosis		.488	.488	.488
Range		36	42	56
Minimum		20	0	12
Maximum		56	42	68
Sum		3307	1564	3477
a. Multiple modes exist. The smallest value is shown				

نتایج

با توجه به جدول شماره یک تعداد افراد ۹۶ نفر، میانگین سنی افراد ۳۴،۴۵، میانگین اضطراب ۱۵،۲۹ و میانگین سه عامل تاریک شخصیت ۳۶،۲۲ بوده است و توزیع داده‌ها تقریباً نرمال است.

جدول شماره ۲-جنسیت

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	men	29	30.2	30.2	30.2
	female	67	69.8	69.8	100.0
	Total	96	100.0	100.0	

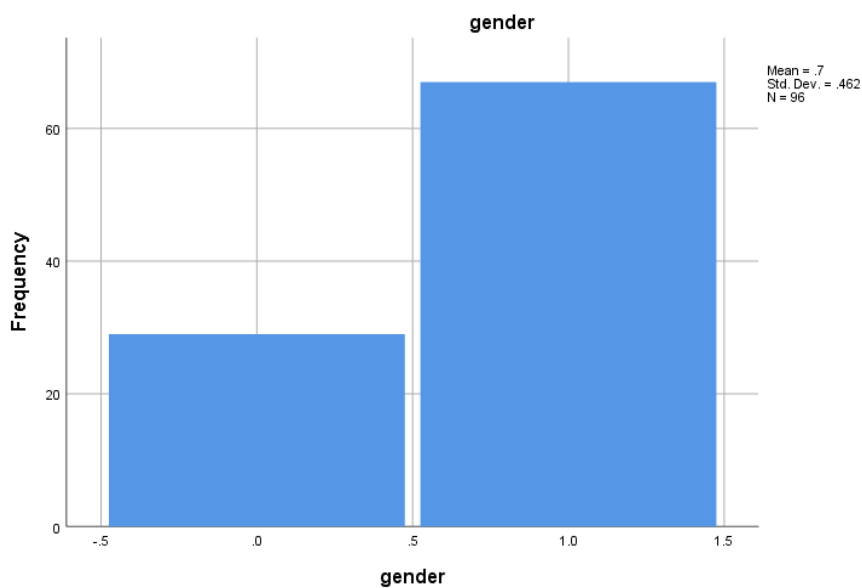
با توجه به جدول شماره دو ۹۶ نفر در این پژوهش شرکت داشته‌اند که ۶۷ نفر آنها زن و ۲۹ نفر مرد بوده‌اند.

جدول شماره ۳-وضعیت تاهل

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	single	39	40.6	40.6	40.6
	married	57	59.4	59.4	100.0
	Total	96	100.0	100.0	

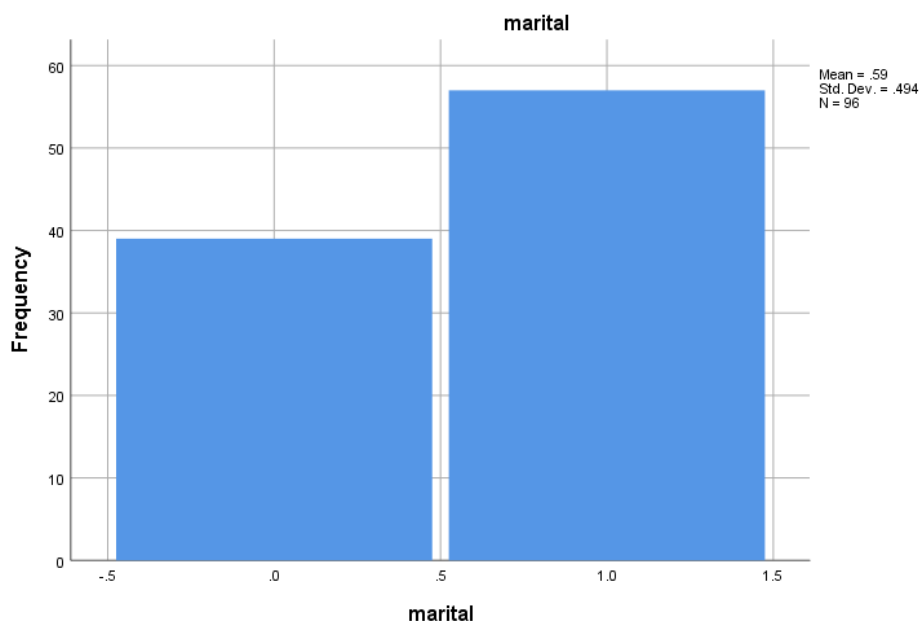
چنانچه در جدول ۳ قابل مشاهده است ۳۹ نفر از شرکت‌کنندگان مجرد و ۵۷ نفر از آنان متأهل بوده‌اند.

نمودار شماره ۱-جنسیت

در نمودار شماره ۱ فراوانی جنسیت افراد نشان داده شده است. ستون سمت راست فراوانی زنان و ستون سمت چپ فراوانی مردان را نشان می‌دهد.

نمودار شماره ۲- وضعیت تاهل

در نمودار شماره ۲ فراوانی وضعیت تاهل نشان داده شده است. نمودار سمت راست افراد متاهل و نمودار سمت چپ افراد مجرد را نشان می دهد.

جدول شماره ۴- همبستگی بین سه عامل تاریک شخصیت و اضطراب

		anxiety	Dark triad
anxiety	Pearson Correlation	1	.232*
	Sig. (2-tailed)		.023
	N	96	96
Dark triad	Pearson Correlation	.232*	1
	Sig. (2-tailed)	.023	
	N	96	96
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).			

فرض صفر: بین سه عامل تاریک شخصیت و اضطراب ارتباط وجود ندارد.

فرض یک: بین سه عامل تاریک شخصیت و اضطراب ارتباط وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول ۴ همبستگی بین اضطراب و سه عامل تاریک شخصیت را ارزیابی کرده است و چون sig آن ۰/۰۲۳ شده است و از ۰/۰۵ کوچکتر است بنابراین فرض صفر رد و فرض یک یعنی فرض اصلی پژوهش تایید می گردد.

جدول شماره ۵- همبستگی بین اضطراب و ماکیاولیسم

		anxiety	Machiavellianism
anxiety	Pearson Correlation	1	.225*
	Sig. (2-tailed)		.028
	N	96	96
Machiavellianism	Pearson Correlation	.225*	1
	Sig. (2-tailed)	.028	
	N	96	96
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).			

فرض صفر: بین متغیر اضطراب و ماکیاولیسم ارتباط وجود ندارد.
فرض یک: بین متغیر اضطراب و ماکیاولیسم ارتباط وجود دارد.
با توجه به جدول ۵ چون sig آن ۰/۰۲۸ شده است و از ۰/۰۵ کوچکتر است، ارتباط معناداری بین صفت ماکیاولیسم و اضطراب وجود دارد. بنابراین فرض صفر رد و فرض یک تایید می‌شود.

جدول شماره ۶- همبستگی بین اضطراب و خودشیفتگی

		anxiety	narcissism
anxiety	Pearson Correlation	1	.191
	Sig. (2-tailed)		.063
	N	96	96
narcissism	Pearson Correlation	.191	1
	Sig. (2-tailed)	.063	
	N	96	96

فرض صفر: بین اضطراب و خودشیفتگی ارتباط معناداری وجود ندارد.
فرض یک: بین اضطراب و خودشیفتگی ارتباط معناداری وجود دارد.
با توجه به جدول ۶ که ارتباط بین اضطراب و خودشیفتگی را ارزیابی میکند، sig ۰/۰۶۳ به دست آمده است و چون کوچکتر از ۰/۰۵ است فرض صفر تایید و فرض یک رد می‌گردد.

جدول شماره ۷- همبستگی اضطراب و جامعه ستیزی

		anxiety	antisocial
anxiety	Pearson Correlation	1	.109
	Sig. (2-tailed)		.291
	N	96	96
antisocial	Pearson Correlation	.109	1
	Sig. (2-tailed)	.291	
	N	96	96

فرض صفر: بین اضطراب و جامعه ستیزی ارتباط معناداری وجود ندارد.
فرض یک: بین اضطراب و جامعه ستیزی ارتباط معناداری وجود دارد.
با توجه به جدول هفت sig به دست آمده ۰/۲۹۱ است که چون از ۰/۰۵ بزرگتر است پس فرض صفر قبول و فرض یک رد می‌شود.

بحث

در این پژوهش هدف بررسی ارتباط بین اضطراب فراگیر و سه عامل تاریک شخصیت (ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه ستیزی) بود. با توجه به جدول شماره ۴ همبستگی بین اضطراب و سه عامل تاریک شخصیت تایید شد به عبارت دیگر افرادی که دارای سه صفت تاریک شخصیت یعنی صفات خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه ستیزی هستند به احتمال بیشتری دچار اضطراب فراگیر می‌شوند همچنین با توجه به جدول ۵ بین صفت ماکیاولیسم و اضطراب همبستگی دیده شد یعنی افرادی که دارای صفت ماکیاولیسم هستند به احتمال بیشتری دچار اضطراب فراگیر می‌شوند. هر چند که بیماری کرونا را می‌توان در فراگیر شدن اضطراب فراگیر نیز نقش دانست.

در پژوهشی که جان دی ایل‌های و دیگران (۲۰۲۰) با عنوان علائم اضطرابی COVID-19 با استفاده مشکل‌زا از تلفن‌های هوشمند در بزرگسالان چینی همبستگی دارد، به این نتیجه رسیدند که بین اضطراب COVID-19 و استفاده از امتیازات مقطعی ۱۲ درصد از شرکت‌کنندگان با حداقل افسردگی متوسط و ۲۴ درصد با اضطراب متوسط شناخته‌شدند. با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری، اضطراب COVID-19 با استفاده مشکل‌زا از تلفن همراه و رابطه واسطه‌ای بین اضطراب عمومی و استفاده مشکل‌آفرین از تلفن همراه یافت شد. اگرچه کنترل استفاده از تلفن همراه برای اضطراب فراگیر و شدت افسردگی، اضطراب ناشی از COVID-19 بیش از این پیش‌بینی کننده شدت استفاده مشکل‌زا از تلفن همراه نبود. در این پژوهش نیز مانند پژوهش حاضر به مطالعه اضطراب فراگیر پرداخته‌اند و از پرسشنامه مجازی استفاده کرده‌اند اما جامعه مورد نظر ۹۰۸ نفر از افرادی که از برنامه وی چت استفاده می‌کردند بود و از روش آزمایشی استفاده شده بود در حالی که در پژوهش حاضر جامعه افراد بین ۲۰ تا ۶۰ سال بودند و از روش دردسترس استفاده شد و تعداد افراد شرکت‌کننده ۹۶ نفر بود.

در پژوهشی که میکائیلی و دیگران (۱۳۹۶) با عنوان سه گانه تاریک شخصیت در افراد مجرم و غیر مجرم: خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی انجام دادند به این نتیجه رسیدند که تفاوت دو گروه در ویژگی‌های شخصیتی خودشیفتگی و ضد-اجتماعی در سطح $p < 0/01$ و در صفت ماکیاولیسم در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار است. بزرگ‌ترین تفاوت به متغیر خودشیفتگی مربوط می‌شود. تنها شباهت بین این پژوهش و پژوهش حاضر، بررسی متغیر سه گانه تاریک شخصیت بود. در این پژوهش جامعه آماری زندانیان مرد شهر ارومیه و ۸۵ نفر از افراد غیر مجرم به صورت تصادفی ساده بود در حالی که جامعه حاضر افراد ۲۰ تا ۶۰ ساله به صورت دردسترس بودند.

در پژوهش دیگری که توسط سعادت و دیگران (۱۳۹۶) انجام شد نتایج نشان داد که با توجه به ارتباط معکوسی که بین خودکارآمدی تحصیلی و صفات شخصیت تاریک (جامعه‌ستیزی و ماکیاولی) مشاهده شده‌است میتوان نتیجه گرفت که این صفات می‌توانند تأثیر مخربی بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان و درنهایت پیشرفت آنها داشته‌باشند. همچنین نتایج این پژوهش از نقش متغیر روانشناختی صفات شخصیت تاریک در پیشبینی باورهای خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان حمایت می‌کند. در این پژوهش نیز مانند پژوهش حاضر به بررسی متغیر سه عامل تاریک شخصیت پرداخته‌است و از روش همبستگی استفاده کرده‌است. در این پژوهش جامعه آماری ۲۳۰ نفر از دانشجویان خوابگاه دانشگاه اصفهان بودند و از روش خوشه‌ای برای انتخاب نمونه استفاده شده بود. درحالی که در پژوهش حاضر جامعه آماری افراد ۲۰ تا ۶۰ ساله بودند و برای انتخاب نمونه از روش در دسترس استفاده شد.

در پژوهش دیگری که رسایی کشوک و دیگران (۱۳۹۷) با عنوان نقش سه گانه تاریک شخصیت در ریسک‌پذیری رفتاری و بی تفاوتی اخلاقی دانش آموزان پسر انجام شد، نتیجه‌گیری شد که خودشیفتگی، جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم ۳۳ درصد از واریانس ریسک‌پذیری رفتاری را تعیین می‌کنند. به علاوه جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم تبیین کننده ۲۹ درصد واریانس بی تفاوتی اخلاقی هستند، اما خودشیفتگی پیش‌بینی کننده بی تفاوتی اخلاقی نبود. در این پژوهش نیز همانند پژوهش حاضر به بررسی متغیر سه صفت تاریک شخصیت با روش همبستگی پرداخته‌اند. اما تفاوت در این است که جامعه آماری پژوهش پسران مقطع پیش‌دانشگاهی شهر بیرجند و نمونه‌گیری به صورت خوشه‌ای و تعداد شرکت‌کنندگان ۲۶۵ نفر بود در حالی که در پژوهش حاضر از افراد ۲۰ تا ۶۰ سال و به صورت دردسترس و تعداد شرکت‌کنندگان ۹۶ نفر از جامعه تهران بودند.

منابع و مراجع

- [۱] لیهی رابرت، هولاند استیفن (۲۰۰۰)؛ کتاب طرح های درمانی و مداخلات بالینی برای افسردگی و اختلالات اضطرابی
- [۲] عطارد، نسترن؛ نریمانی، محمد؛ صادقی، گودرز؛ محمود علیلو، مجید؛ عطادخت، اکبر (۱۳۹۸): تبیین اختلالات اضطراب فراگیر، اختلال اضطراب اجتماعی و اختلال افسردگی اساسی بر اساس مدل آسیب شناسی روانی در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد
- [۳] میکائیلی، فرزانه؛ صالحی، مجتبی؛ احمدی خویی، شاهپور (۱۳۹۶): سه گانه تاریک شخصیت در افراد مجرم و غیر مجرم: خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه ستیزی
- [۴] قمرانی، امیر؛ کلانتری، مهرداد؛ سعادت، سجاد (۱۳۹۶): رابطه ویژگیهای شخصیت تاریک (ماکیاولی، خودشیفتگی و جامعه ستیزی) با خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان
- [۵] مورموگویی، عبدالله؛ یاریان، مهدی؛ شمس، علی؛ لک، محمدرضا؛ امیدی، علیرضا (۱۳۹۵): عوامل استرس و اضطراب در کودکان ابتدایی
- [۶] موسویان، الهام (۱۳۹۹): مروری نظری بر مفهوم اضطراب و نقش آن در تنظیم هیجان از منظر روانکاوی از زمان فروید تا به امروز
- [۷] خدایاری فرد، محمد؛ منصوری، احمد؛ بشارت، محمدعلی؛ غلامعلی، مسعود (۱۳۹۶): بررسی مروری مدل های نظری برای نگرانی و اختلال اضطراب فراگیر
- [۸] رشتیری، علیرضا؛ یوسفی، فایق؛ ساعد، امید (۱۳۹۸): مروری کوتاه بر مدل اجتناب از تغییر نگرانی و اختلال اضطراب فراگیر
- [9] American psychiatric association 2013 Diagnostic and statistical manual of mental disorders, 5th edition :dsm-5
- [10] Ava Valashjardia, Rory MacLeanb, Kathy Charles (۲۰۲۰): Unmasking gender differences in narcissism within intimate partner violence
- [11] Jon D.Elhai ,HaiboYang ,DeanMcKay ,Gordon J.G.Asmundson(2020): COVID-19 anxiety symptoms associated with problematic smartphone use severity in Chinese adults
- [12] RenzoBianchi; NathanPatthey; DanijelaMirkovic; BrunoLemaitre; KatjaSchlegel(2020): Machiavellian males with high emotional intelligence exhibit fewer depressive symptoms
- [13] RenzoBianchi; NathanPatthey ; DanijelaMirkovic ; BrunoLemaitre ; KatjaSchlegel(2020): Machiavellian males with high emotional intelligence exhibit fewer depressive symptoms